

PRESENTACIÓ

Generem, des de la senzillesa, espais lúdico-dramàtics a partir dels quals tindrà lloc una vivència de la memòria col·lectiva, compartida, connectada al present i que convidi a la reflexió. Aquests espais representen, a la vegada, una oportunitat per a experimentar "el comú" en un entorn social que tendeix a sobre-dimensionar la individualitat.

Tot i que no ens adrecem a entorns educatius de manera exclusiva, sí que mirem de respondre a la necessitat creixent de propostes diferents, capaces d'afectar i deixar empremta en l'alumnat, així com en tota persona que hi participa. Volem compartir, a través d'aquestes experiències, una humil i a la vegada infinita «caixa d'eines» per a la construcció de la pròpia identitat, de la pròpia consciència com a subjectes polítics.

FITXA TÈCNICA

L'acompanyament es duu a terme, habitualment, per part de 2 talleristes. Els jocs que presentem a continuació estan dissenyats en format taller de 120 minuts.

> Per tal d'establir l'ambient propici a la immersió, es realitza una introducció, normalment amb material audiovisual <

> Explicarem a continuació les dinàmiques, i s'organitzarà tant l'espai com el grup, amb la finalitat de connectar amb els rols i les situacions plantejades <

> Instem els grups a engegar línies d'acció, tot generant diversos escenaris i un entramat de situacions que donaran vida al joc <

> Una vegada assolit el tancament recollirem l'essencial de tot el que ha succeït, identificarem processos i obrirem una ronda de paraules en què abordar, comentar i enriquir la visió conjunta del que s'haurà experimentat <

CAMINS DE SAL

<ATENCIÓ: la present descripció respon a la versió original, dedicada a les societats baleàriques de l'Edat del Ferro. No obstant hem versionat i ambientat aquest joc a la Magna Grècia, amb els pobles originaris d'Abia İala i ho hem començat a fer per a la Vall de l'Ebre i l'entorn dels Pirineus>

*Jo vinc d'un silenci
antic i molt llarg
de gent que va alçant-se
des del fons dels segles...*
Raimó

Ideat per a representar el conflicte de les relacions colonials en les societats del Mediterrani occidental de fa 2500 anys. Els elements de les societats tribals baleàriques i els termes de la seva relació amb les societats urbanes colonials que posem sobre la taula són els següents:

La vida tribal: autogestió. Partint de les necessitats més bàsiques i de relacions igualitàries, les tribus van practicant una economia basada en la subsistència: ramaderia, agricultura i recol·lecció. Coneixeran la fragilitat que a vegades mostra el sistema davant adversitats climàtiques i/o de patògens diversos. Hauran de gestionar les reserves i tractar de no passar fam. També hauran de decidir sobre la realització d'esforços suplementaris: construir muralles o sostenir petites flotes.

Marc de relacions entre tribus: cultura comuna. La tribu forma part d'una xarxa de relacions que es manifesta al llarg de la sessió, on es donen les següents pràctiques: evitar l'endogàmia; suport mutu i reciprocitat en cas de dificultats; canal de circulació de materials, idees i realització d'iniciatives... Tot un camp per a explorar l'abast dels principis de cooperació envers competició i confiança envers temor. Les ancianes, designades al començament, assumiran una posició prominent en determinades circumstàncies.

Obertura del sistema tribal: intercanvis i migracions. La Mediterrània es revela com un nexa entre cultures. Des dels intercanvis esporàdics, basats en el «port de comerç», i l'entrada de materials exòtics (metalls, vi, sal a gran escala...) es passa a la fundació d'una colònia cartaginesa. Es va percebent llavors l'alteració de la societat tradicional amb una mescla d'entusiasme i desconfiança, segons els grups i el desplegament concret de l'activitat. La colònia només voldrà tenir tractes amb "els homes", iniciant una discriminació que potser no serà acceptada...

PORTA MURADA

*Jo vinc de les places
i dels carrers plens
de xiquets que juguen
i de vells que esperen...*
Raimon

Es tracta d'una ciutat costanera de l'Europa meridional cap al segle XV, arrelada encara als usos medievals, sotmesa a les primeres convulsions de la modernitat, i mirant cap a un nou ordre patriarcal. Els elements de les societats tardo-medievals. Els termes de les relacions amb l'acumulació originària que posem sobre la taula són els següents:

La vida rural: servitud. La pagesia ha vist reduïdes les terres comunals. Les terres més fèrtils estan en mans d'una minoria senyorial, i pesa sobre aquesta pagesia l'obligació de prestar servei. No obstant això, les pestes han tingut un efecte inesperat: en assolir la població, les mans per al conreu són molt preuades; la pagesia pren consciència del seu pes en la societat i les elits veuen perillar els seus privilegis. Incentivar la propietat privada i un sistema de salaris, serà la resposta de les elits.

La vida gremial: corporativisme. Els gremis artesans transformen matèries primeres en manufactures. Són amos de les seves eines i determinen, de manera corporativa, els preus dels productes que surten dels seus tallers. Practiquen el suport mutu. A mesura que el salari fa acte de presència, les manufactures es va transformant en mercaderia i els seus mitjans de treball es van privatitzant.

La vida mercantil: les xarxes de comerç i l'acumulació financera. Les famílies comerciants estableixen rutes de llarg abast. Cada vegada s'interessen més pels productes gremials, però amb la política de preus existent no aconsegueixen els guanys desitjats. Si es produeix el bloqueig del mercat rebran propostes per a intentar traslladar la producció manufacturera a les zones rurals.

Religió i poder polític: l'articulació del conjunt. Estem en un context en què les creences religioses impregnen tota activitat social. A través de la institucionalització centralitzada en l'àmbit internacional, el poder eclesiàstic aconsegueix reconeixement i control ideològic. També al caliu de les lectures alternatives de les Sagrades Escripures s'articulen moviments de contestació. Els estaments es veuran empesos a posicionar-se entre fortes tensions...

ENGRANATGES

*Jo vinc d'una lluita
que és sorda i constant,
jo vinc d'un silenci
que romprà la gent...*

Raimon

Ens situem en un regne fictici d'Europa central en els anys que van de 1860 a 1870. Després de la gran expansió del nou model industrial, afloren les aspiracions del proletariat i la patronal. El primer constitueix el debat on els termes de l'emancipació són llegits en clau de reforma o revolució, i el segon es mou per tal de resignificar i redimensionar el concepte d'estat-nació. Es conjuguen velles maneres de mantenir el poder amb el nou ordre burgès. Els elements de les societats industrials, en la seva expansió, i els termes de les relacions entre el capital i la vida que posem sobre la taula, són els següents:

El proletariat: famèlica legió. Després de les desposseïcions i les proletaritzacions generalitzades de la pagesia europea dels segles XVIII i XIX, masses de població es mouen a la recerca de fonts alternatives de supervivència, a vegades forçadament. La nova classe obrera es veu a mercè de qui controla la propietat dels mitjans de producció. L'esperança de vida del proletariat baixa, a causa de les condicions de treball extremes, als hàbitats miserables, a la massificació insana... Però alerta, la classe dominant encara no coneix la força d'aquestes masses empobrides a mesura que van prenent consciència.

La burgesia: guanys sense fi? En un entorn d'eufòria desmesurada, per les possibilitats que van obrint el coneixement tècnic i la seva aplicació a l'aparell productiu, es demostra que el creixement econòmic és imparable; sembla que la conquesta de la biosfera i la geosfera no té topalls. Dins d'aquesta lògica es concep el proletariat com un recurs més per a explotar. Però aviat aquest poble miserable deixarà de ser un element passiu de la cadena de producció: serà capaç la burgesia de comptar amb el proletariat i arribar a acords? de quina manera? També aquesta burgesia haurà de fer front a formes polítiques que, d'una banda, l'han exclòs del poder, i per una altra mantenen l'ordre propici.

Les barricades: antagonisme de classe. En la lluita d'una part que aspira a viure millor, mentre l'altra aspira a una constant acumulació de capital, aflorarà un nou concepte: la Revolució. O tal vegada la burgesia trobarà com «domesticar» el proletariat...

